

Ročník XXIX

V Praze, 8. února 1895

Číslo 13 (1442)

Rozkvět.

Román.

Napsal Dr. Arno Šeboda.

(Pokračování.)

Selka, snacha staré Kubkové, stanula a nadzvedla ramena.

»Bodejt by nechtěl,«
protekla drobně.

»Ale musel bys se sebrat, abys za něco stál.«
s ocelovou, drsnou přisno-
stí rozpovídala se nyní
Kubková rozevřelajíc přes
míru šedivě ledové oči,
»a nesmíš si myslet, že
jsi drahocenná mast. Synek
— synek! Jako deset
jiných. Když si Toničku
vezmeš, můžeš mluvit,
žeš viděl štěstí. Holka
o tobě leckdy hovoří —
a — a — huba se jí něk
sešpuluje. Nonono, ne-
směj se, tobě taky, ty
kluku drbáš!« Pohro-
zila rozevřenými rty ka-
mí, aniž by přišly výraz
tváře změnila. »Jen si
teď něco poříd, abys ne-
byl jen tak jako pláničká!«

Josef se zakýval a za-
smál. Jednotvárně, silně
vyslovované věty Kub-
kové jakoby začaly páchnouti
teplou dobrotou, zcela
tak příjemně, jako páchne
černý, čerstvý upečený
živý chléb. V pří-
štích letech svého života
často a rád si Josef vzpo-
mínal na starou paní-
mámu.

»Já si něco najdu,« řekl
s určitostí, ač mu dosud
nenapadlo, co. »Postavím
se na svoje nohy.« Oči se
mu zaleskly.

»Uvidím, uvidím! Jen
abys moc nemluvil. Spíš
skutky než slova!«

V arabské kavárně v Kahýře.

(K EGYPŤSKÝM OBRAZŮM Gustava Schmoranza.)

»Já se nezatrousím —
(tu se mu zaklátla sbe-
bená postavička Břetá-
kova v mysli) — já mám
tuhle,« řekl s nadutostí
a radostným pohnutím.

»Jen neřkej hop, až
přeskočíš!« poněkud ne-
vrle rekla stará.

Mladá selka se silně
zasmála a jala se mísiti
chleb. Odhodlanost Jose-
fova byla jí k smíchu
práve tak, jako když ví-
děla kloučka v tatínkově
kabátě. Josef se zahleděl
na starou a usmíval se,
jakoby usiloval i v její
podlouhlé, přísné tváři
trochu úsměvu vyvolati.

»Já tě zítra ráno vezmu
k Matýskovým,« rekla po-
jednou a sehnula se k pro-
střenému plátnu. »Přid
pro mne, a dojdeme si do
Mněšku.«

Rozvreselen a důvěrou
v nový život naplněn ode-
šel Josef od Kubků. Po-
díval se vzhůru k zasně-
žené stráni, na níž se
černala malá chalupa
Škrobíkovice, a pohodil
rukou. »Hloupá Marjáno,«
řekl hlasitě, »ty si tu
hlavu převrhneš, když se
díváš tak vysoko. A já
ti ukážu, počkej!« Roz-
hledl se vesnicí, tou do-
bou sluncem osvětlenou
a mírně tajemně sněhem
necle již příkrytou, a
privíral oči pod přívalem
méně bílosti. Dvě barvy
pouze tu byly naneseny:
bílá a černá. Místa, kde
sníh sešel, tměla se ne-
obyčejně.]

Odešel k Blažkovým
a pomáhal jim ve sto-
dole. Nikdo mu o to
neřekl, a ani on se ne-

zmiňoval. Vzal cep a mlátil s vydatnou vytrvalostí okolo ovsy nastlaný po širokém mlátě se starým Břetákem a služkou Barkou. Jemný prach, který šedivě pokrýval tyto mlátce, brzy pokrýl i její, a i jemu nychytalo se prášivé chumyř v nose i po obočí jako drobně nasekané pavučinky. Pod cepem jeho vyskakovala sláma a vystříkávalo zrní, a trojpadné rany nezněly stejně. Jeho cep přilehl prudce, silně a krátce. Břeták vypravoval chvílemi něco ze svého života. Ale ani Josef ani Barka ho příliš neposlouchali. Josef myslil vytrvale na ztřeštější cestu do Mníšku, na starou Kubkovou i na svůj život, který se mu znenáhla jasně a chutně ukazoval, a nepočítal únavy. Barka zdvihla časem tmavé oči, pohlédla na Josefa a jakoby se něčím znepokojila, zamračila se a opět se zadívala na oves. Nízká, široká postava její se pravidelně hýbala, a popršený dřevák levě nohy pod modrou sukni stále ku předu popožílal.

Od Mašálků zazněl křik. Josef naslouchal. Teta se dříve na kohosi ve chlívě zlobila. Ale po chvíli umlkla, a Josef pokračoval v nastavování svých radostných obrazů.

Druhého dne z rána šel Josef ke Kubkům dobře umyt a upraven. Tváře měl červené, jako mrazivým větrem ošlehané, a veliké, pěkné ohnutý nos na špičce zrůžovělý. Oči se mu živě tmněly pod rovným obočím. Šel veselé, naplněn chutivostí života a touhou po uchycení, pln živých vln důvěry a odhodlanosti. Bylo podmařeno, vzduch pohnutý, těžce rozvětený a oteplený. Sníh rychle tál, a lesy jako předjarní hučely. Bylo tak jako bývá za únorových oblač, mraky lítaly nízkou a skalečkové hřebeny byly zamlžené, v oblácně zabodané. Josef chvátal sklánějící se cestou rychle, a kroky jeho zaznívaly hluchě po celé vesnici.

Stará Kubková vyšla již ze stavení a potkala se s ním před zahradou. »Kluk jako jablíčko,« pomyslíla si. Byla upjata do šedivě, krátké kazajky, měla několik tvárých sukní a bílou zásteru. Kolem dlouhé tváře vinul se jí teplý, malovaný šátek. Podívala se (krčíc nos) na letící chumie mračen, a pokyvovala hlavou. Cesta byla rozmočeným sněhem seztoulá, a kolejemí hojně srážela voda. Ton chvilí řídce troustil se dést z letících oblaků.

»Maš štěstí, kluku,« rekla Kubková, »dobře ti to dopadne, přišel dést.«

Vydali se na cestu. V Josefovi se rozhoupaly naděje, radost a důvěra v mocných vlnách. Šel v jakémsi rozchvátání vedle vysoké, silné a přísně se divající stařeny, která se nemusela a mnoho nemluvila, popobíhal, hleděl jí do tváře a živě rozkládal o všem, co si za dnešní noc předsezval. Oči se mu trpěly, rázověl a znova a znova hluchě vykládal, jakoby jej mlčením Kubkové vyzývalo k objasnění. Ona jen chvillemi něco protekla, stále se divajíc šedivými očima ke Mníšku. Nepřelomná moc jakási vála z ní na Josefa, pohlcovala jej a velikou silou naplňovala. Šel vedle vysoké, přísné té bytosti stále hnán touhou zavděčit a zalíbiti se jí; ona jej zaujala tak, že celý život jeho u Mašálků i sklamaní s Marií zažehly se před budoucností. Nebylo v něm bolesti a lito, ale chvat a důvěra v něm hořely. Šli oba proti větru, poněkud ku předu nakloněni, a neudíleli. Bledé tváře stařeny se málo začervenalý stálým šleháním větru, a oči se ani nepohnuly, když Josef poznamenal, že minuli lucký mlyn, rymánský rybníček, Sádku a křížek na Habrovém. Pochopila jeho neobyčejně rozhořčení a stále jasněji věřila, že bude Tonička šťastna.

Jak se ocitli na úpatí Habrového, kde se cesta do okrouhlého návrší zarezávala, jakoby byla na silném tom těle bridičnatém pásové utažena, nakupil se jim malebně před očima Mníšek. Rovně k němu spěchal její cesta vřihala mezi dvě štítovitě, k Čisovicům obrácené chalupy, za nimiž rozkládaly se střechy druhých dřevěných stavení. (Pravá chalupa byla pobod-

nice, a Josef si mimoděk vzpomněl na onu hroznou chvíli, když její zde pohořlý zmlátil.) Daleko za touto chatrčovitou ulicí (říkalo se tu Na dráhách) hromadil se do tří stran Mníšek (s kostelem uprostřed a zámek na pozadí) v pravo i v levo lesy ohrazený, s četnými, do sebe zapjatými střechami šindelovými i prejovými, v pravo lemovaný lukami a zahradami před zvýšenými lesnatými hřebeny. Čtyřhranný, věžatý zámek s četnými okny ve dvou poschodích, i s malými okénky v nárožních věžích s cibulovitými střechami vždy Josefa plachou úzkostlivostí a pohádkovými představami okouzloval.

»Dá-li ti Pánbůh štěstí, a ty Toničku dostaneš,« promluvil náhle stařena, když byli již v městečku, »tak si jednou taky vzpomeň, že tě sem vedla stará Kubková. Ať jsem, kde jsem, třeba u Sv. Kiliana.«

»To si jistě vzpomenu.«

»Matýskovi se zalíbíš, to vím!«

Josef se nemíval.

Ocitli se u nevelikého, dřevěného stavení s třemi okny a se širokým štítem. Kubková vešla na dlouhý, bridičnatý, stala do vrchu stoupajícího dřevce, starou stodolou zakončený, a ohledla se dvakrát na Josefa, jenž ji následoval. Po dvorku srážela voda z otajících sněhu, přebíhala zde četná drůbež, a ze stodoly znělo mlácení ve čtyřech. Ve vrátech jejích objevil se s ouhrabečnicí v ruce vysoký, kostnatý sedlák Matýsek s košili kolem kalhot značně šyblánem vytaženou, bez čepice, s vlasy plavými a zkaderněnými, s obličejem bledým a oholeným. Zasmál se radostně a tak silně, že jej bylo po celé živnosti slyšeti. Odhodil ouhrabečnici a poslal hostům naproti. Měl vysoké boty, a sněhová kaše roztrýskovala se pod jeho těžkými kroci. Pohlížel staré Kubkové ruku.

»A to je Novák, ne?« otázal se, hledě na Josefa. Usmíval se.

Josef teprve nyní poznával, že je Matýsek mnohem mladší, než si myslel.

»Je, to je on,« řekla Kubková, »a jde se mnou k vám. Uslyšíš hnedle proč! A kde máš Toničku?«

»Mláť,« řekl Matýsek a ukazoval palcem ke stodole. »Mám trochu ječmena a rád bych to zítra dodal. Tak pojďte dál, já zavolám ženu!«

»A Toničku!« přimohla Kubková.

Josef pozoroval, že Matýsek počítuje jakousi nadřadlou tetu Kubkové, a poznáním tím se mu zdálo vše lehčí. Zahubňoval prsty ve vzduchu.

Matýsek si přiložil ruce k ústům a zavolal do stodoly na ženu i na dceru. Kvapivé čtyřpádné rány cepu se přetrhly, prořídly, a jen dvě se zdoluhavě nyní ozývaly. Ve vrátech stodoly objevila se silná, červená selka nevyšoké postavy, s rovnými rameny a houpavými boky. Oprašovala si sukně a pohybovala spínavě rukama, aby vyjádřila, jak je návštěvou překvapena. Za ní vyběhla Tonička, děvče silné a pružné, s osmáňtileté podívala se na dvorek a zarazila se.

»Tak pojďte, pojďte,« volal na ně Matýsek.

Tonička políbila Kubkové ruku a pozdravila se s Josefem zapálila se. Trát její byla kulatá, jemná, oči nezvykle modré (s barvivem hluboko položeným), a nos neveliký, krátký a zakulacený. Postavila se za matku a nemluvila. Vešli do světnice.

»Tak vám ho vedu, tady Josefka,« spustila Kubková hned ve dveřích, »máte nevěstu, a jemu se líbí. Jaké pak oklíky a řeči... nono, jen se, děti, nečeptejte. Co je to, je! Matě! souzeno se vzít, vezmete se!« (Zprůměla se přísně.) »Řeči nemám ráda.« (Pozorujíc, že Tonička pohazuje zřetovně hlavou, posílila hlas.) »Snad se nebudeme půl hodiny okolo toho točit jako okolo horké kaše? Všickni víme co, a je to! Jaké pak povídaní, ne?«

Matýsek s Matýskovou se rozesmáli nestejnými hlasy, profilávajíc střídavě mezi tím: »Inu, ba že, jaké řeči, svatá pravda,« a tak se tvářili, aby bylo znáti, že tetu Kubkovou mají rádi. Matýskův hlas drsně vrčel, a Matýsková

se smála trumpetkovým směchem. Josef pohlézel na Toničku s ochotnou přivlností, ale ona se zardívala, rozpakem, pohlazovala rameny a chtěla utéci. Matýsek ji přidržel.

»A co že ty děláš, Tončo?« zvolala stařena podeprvší si boky. »Nechceš? Dobrá, nechť! Pepíku, sebereme se a půjdeme domů! Aha! Obracíš! No tak, líbí se ti Novák?«

Tonička neodpovídala. Skrabala nehtem skvrnu na rukávě a mračila se.

»No, nesedí se,« řekla Matýsková.

»Povídala jsem tihle v neděli, že bys si Josefa hned vzala,« hovořila stařena nalehale, neohlížejíc se, pranic na rozpacitost mladosti. (Byla dávno poznala, že to nic není, že se bez ní může dojít za minutu tam, kam se s ní za kolik dní třeba nedojde.) »Teď ho tady máš a řeční, co si myslíš. Čtěla bys ho?«

»No, řeční,« nalehal Matýsek.

»Snad se nestydíš, hloupá?« podotkla matka a postavila se s ostatními vedle Toničky.

Děvče, zardělé jako rozkvetlý mák, pohlíželo k zemi.

»No, nemáš hubu?« ptala se Kubková silným hlasem. »Čtěla bys ho?«

»Čtěla —« vysvídlo se, tenince z Toniččiných rtů, a jakoby se jí bylo odlehčilo, hlasitě se rozesmála. Hleděla proti všem s očima přivřenými, slzami pokrytými a hubou dokořán otevřenou. I oni se rozesmáli.

Zasedli ke stolu. Matýsková přinesla chléb a hroudu másla. Jedli a hovořili. Josef se znenáhla a opatrně rozpovídal. Vysvětloval, že prodá palouk, že si koupí koně a vůz, a že bude vozit děti uhlitím i k vodě. Oči se mu typicky poznamenal, že nalezl šťastné skalku, kterou by prolezl do života. »Za tu zimu všechno si zavědu,« podotkl ještě a v příštím masopustu by to mohl být.

»Já jsem svolnej,« řekl Matýsek a pohyboval několikrát rukama takovým způsobem, jako když švec dravě přitahuje. »Jenom to jako otec musím vyjádřit, že má holka —«

»Ale to si nech,« okřikla jej Matýsková.

»Jen domluv,« řekla Kubková chvatně, »jen domluv!«

»To se rozumí, že domluví... Tak... že má holka tadyhle (přidržel si ruku na pravé straně těsně pod nádrý) střelnou ránu. No — jakáž pomoc — já vím, že už to neškodí, ale jak jsem řekl, má tam střelnou ránu. To hlídala jednu švestku Na poustkách a přišel tam ten mladý Lašůvka, co má teď tadyhle v Kytlíně živnost, a flintu neš přes rameno. A jako to už mezi mladým lidem bývá, že se zertuje, řek: Já té, Tončo, zastřelím! — Namířil a — bouch! Kluk sakramenská, měl tam ránu! No, to se rozumí, holka se svalila a řvala jako pominutá.«

»Ale, co pak to!« veselé řekl Josef, aby se dostal ke slovu. »Jen když umíš pracovat, a jen když je už zdravá!«

»To, chvála Pánubohu, je!« rychle dodala Matýsková.

»A jinak jsem svolnej, jak jsem povídal,« ochotně a radostně ke všem mluvil Matýsek. »Holka je hodná, pracoun a hezká. Josefek s ní špatně nepochodí!«

»Však ona s ním taky ne!« ujala se stará Kubková Josefa se zvláštní důrazností. »Za toho já stojím! Kluk je trochu vztekál, ale to už musí Tonička umět s ním podle toho zacházet. Žena si přeci jenom sama dělá hodného muže, nebo si z něj na sebe plete karabáč.«

Josef byl rozehtat a nadšen. Vše mu lahodilo, a Tonička se mu tak neobyčejně líbila, že si ani na Marii Skrobíkovici nevzpomněl. Nedošel v poznání tak daleko, aby si uvydomil příčiny své horlivé radosti, řekl s prondem, jenž jej náhle nesl, a bylo mu příjemno mezi těmito lidmi, kteří mu pomáhali s toutéž horlivostí projít z posledních močanic do života. Bylo mu jako vojákovi při útoku, šel směle, nemyslí na nic jiného, zcela své věci odevzdán. Pohlédl časem na Toničku, na svěží tváře její i na veliké, kulaté a v modři šedě žíhané oči, a kdykoli i ona naň pohlédla, zasmál se. Než odešli, ocitl se pojednou s Toničkou

u stolu sám. Ostatní se skupili u pece a rozmlouvali o domácích věcech.

„Já sem přijdu v neděli do kostela,“ promluvil Josef.

„No tak,“ odpověděla.

„A budeš tam?“

Budu.

„Ty jsi mě už dobře znala, víd?“

Znala.

„Líbí jsem se ti?“

Líbí.

„Ty se mi taky líbí.“ (Zakašlal a chvíli pomlčel.) „Já už bych tě ani jinou nechtěl.“

Za chvíli čisovatí hosti odešli. Všichni je až ze vrat vyprovodili. Silnici právě hrál kočár páně direktorův. Všichni ztichli, muži šnali čepice a drželi je tak dlouho dole, dokud kočár nepřešel. Stihli konci hbitě sekali lesklými nohami a velká hlava direktorova vyhlédla z okna starodávného kočaru. Červené, zaslzené oči zamžouraly a rty se pousmály. Pak se jen kabát ukazovali.

Matýšek se povytáhl, oči se mu zatřpytily a významně se na Josefa podívaly.

„Ten nám může prospět,“ řekl Josef pochopil, na co naznačí. Přikryl hlavou, ale ze svých snů se nevytrusil.

Rozloučili se. Stará Kubková si koupila ještě niti a za chvíli již trátila se vysoká postava její k Čisovicům. Josef kráčel živě, bez hovoru. Stále a stále vzpomínal na Toničku. Nepršelo, ale mraky se dosud hustě nesly nebeským řečištěm oblohy jako temné vody, a silný hučivý vítr hnál Kubkovou i její takovou silou, že chvílemi museli popobíhat.

(Pokračování.)

Z básní Jana Rokyty.

NOCI K RÁNU.

Noc. Na svém loži skličěn ležím chor,
bez vlády těla, v horečných snech duše,
života stínů táhne před ní sbor,
stín smrti za mnou se plíží hlouše.

Vše kol noc uspala svým polibkem,
matička má u mne pozdrimovala,
i ji noc soucinná se dotkla rtem
jen mého čela rtem se nedotkla.

Jen z venčí oknem na mne pohlíží
to její tajuplné, černé oko
a zří, jak v srdce pochyb ostríží
mně zatínají spáry přehluboko.

„Proč tak smutně, paní, ke mně zříš
tím mléčivým okem plným taje?“
„Či, že to poslední noc, snad vš,
že před časem před zříš k bádu zraje?“

Nuž, proč mi tedy, noci, nedáš spát,
snem abych vešel u věčný sen smrti?
Bych nezřel, až ten chladný přijde kat
a odsouzení stiskem šíjí zdrtí? —

Ty mlčíš jen, jak stíny, mátohy,
jež vystávají v jizby moji koutech...
Tam, zpola ukryta knih za stohy,
u stolu dívka sedí, ruce v poutech.

Zřím, pláče tam, ač lkání neslyším,
a slzy padají na bílou plochu,
jen zpola popsanou! — Ach, vim, ač vim,
tot mladost tvoje, bílý, chorý hochu!

A za ní těsně jiný stín teď vstal —
toť otec mého vous a dumné čelo,
i bolný úsměv, jímž se usmíval,
když rakve víko navždy skryt jej mělo.

Svou ruku na skráň její položil
a vtiskl polibek v stín bujných vlasů — — —
Proud krve v tepnách mojih prudce bil,
ráz hodin odměřoval kapky času...

Však kdo se tamto šklebi, zduřen v plášť?

Tvář zkrivená je v nenávisti rysy,
plamenem rudým z očí šlehá zášť
a ve rtů úsměšek se zloba mísí.

Ten rys jsem často v lidských tvářích zřel,
i plamen ten jsem viděl šlehat z očí,
i úsměšek, jak kolem rtů se chvěl...
Zášť přišla pohledět, jak Smrt sem vkročil!...

Ó, noci, pojď, se k měmu čelu schyľ
a vtiskni na ně rtů svých polibek,
ať sen mně zbaví trpkých těchto chvil,
byť z něho nebylo již probuzení! —

Však noci ret jak dřív je něm a tichý.
Naslouchám jenom srdce svého hlasu,
poslouchám, jak krev bije v tepnách mých
a hodiny jak můj kapky času.

A nových stínů vždy se rodí tlum,
že pot mně vystírá na živém čele;
jsem mučen nekonečnou trýzní domů
a horečkou, jež vřítí hoří v těle.

Ráz hodin — ticho — stíny — vše jak dřív,
pot s čela vyhublá utírá ruka.
Ba, Bože, snad už nejsem ani živ?
a snad už věčnosti to snáším muka?...

V tom venku ptáče tiklo na sněti;
jen hlásek jediný to zazněl krátce,
jak va šnu když se zdá cos dítěti
a slabounce když zvolá po své matce.

Teď zas — teď zvonek trýlku zazněl v tiš —
a teď už píseň pod mým oknem zvoní!
„Ó, mladosti má,“ volám, „píseň, slyš!“ —
Matička vstává, nade mnou se kloní:

„Co je ti, hochu?“ — „Nic, matičko, nic...“
Ty, ptáče s písní, budíš pozhánáno!
Kam odešla jsi, noci černých kštic?
Jsem zase, matko, živ — je den, je ráno!...

U KRBU LÁSKY.

Venku je zima, vítr vločky honí,
ale v mém srdci teplo tak;
nad mojí duší obraz tvůj se kloní,
z něho tvůj velký září zrak.

Venku je zima, divá metelice,
u krbu lásky sedím sám,
před oči kouzlim si tvá smavá líc,
jejich se ohněm zahřívám.

Venku je zima, vítr skřík zlobnou,
ale v mém srdci jara vdeh;
co tam tvůj obraz vkročil nožkou drobnou,
tisíc tam zkvetlo fialek!

II

Až se zas zima vrátí ze severu
se svými dětmi v naši zem,
za ruku synka Míza a Bídu dceru —
u krbu lásky usednem!

K sobě se stulíme, kol pasu ruku,
ke hlavě hlavu, A retu ret,
naslouchat budem našich srdcí tluku,
hřát se o krbu tichý vzhnět.

Světa hněv, padne-li kdy v cestu naši,
do krbu v plamen přihodíš;
oba pak budeme si dvakrát dražší,
na krbu oheň vzplane výš!

Egyptské obrazy.

Píše Gustav Schmoranz.

II

ARABSKÝ OBČANSKÝ DŮM.

(Dokončení.)

Díží a menší komnaty, z nichž nejnadhernější bývá lůžná v sousedství mandary se nalézající kechás-neč, soukromá komnata pana domu, bývají z pravidla osvětlovány jenom se strany. Ale tu bývá v ohniském mušarabijovém arkýři (jehož mřížovi ze vnitř, proti světlu, jako krajka vypadá) horejší část opatřena sádrovými, v dřevěných rámech zasazenými, velice zdobné šikmo prorezávanými mřížkami, řečenými kamaříeh, které zvenčí bývají barevnými skličky zaskleny. Těmi vrhá slunce celou duhu barev do vnitř, prostor ve-sele ozivuje a krásně.

Upravení kechásneh, která slouží po případě i za hostinský pokoj, a všech soukromých komnat dam harýmu má jistou obdobať se zařízením mandary i káh. V každé takové komnatě jest opětně dvojí podlaha: durkah, někdy jen jako chodník užza se sáfou, tady obyčejně jen výklenkem nůhrazenou, a liván s divany. Durkah jest místem služebných, liván místem panstva. Stěny bývají opětně buď deštěny nebo látkami ověšeny, mají přistěnky a z těch alespoň jeden takový almáarkový s policemi, neboť Arabové do skříní nic nevěsí, nýbrž vše v rámech ukládají. I dány svoji garderobu jen tak ukládají. Prostře se na koberec zvláštní čtvercové kus látky, do níž se věci složí, čepý se pak přehodí a sešpendlí, a přes to se zase po případě hodí ještě jedno okrouhlé prostěradlo. Čím zámožnější rodina, tím skvostnější jsou tato ranečková prostěradla; nejčastěji bývají hedvábná neb aksamitová a vždy v rozích a na prostředku krásně vyšívána, nejvíc zlatem, někdy přebohatě. Velikosti jsou všelijaké, od velikosti kapesního šátku až do velikosti slušného ubrusu. Naše dámy by v nich dojista spatřovaly české „milieux“.

Takových prostěradel se v bohatší domácnosti spotřebuje velmi mnoho. Ale opravdové dámy o ně nemají houze, protože to jest obligátní dar dánských svatebních hostů nevěstě. Čím čtenější a skvostnější, tím hojněji obdarování nevěsty takovými prostěradly.

Zajímavé jest, že panuje v barvách i látce těchto svatebních darů móda. Teď byl v módě tmavofialový aksamit, na němž se zlaté vyšívání rozhodně velmi působivě vyjímá.

Ty spanilé čtenářky, které samy nemají ve zvyku — jako tak mnohá z našich šlechtných hospodyněk — s každým pěkným třetím chvátat ihned do skříní a truhel, aby je tam na věky věkův utvořily „až pro dceru“, si snad pomyslí, že je škoda to krásy, když pak zůstanou v almáarku uzavřena.

Nezůstane.

Arabská domácnost honosivá se zásobou těchto prostěradel při každé vhodné příležitosti. Jde-li dáma do lázně, nese za ní služka na hlavě raneč v takovém prostěradle neb alespoň takovým prostěradlem přikrytý. V tomto posledním případě bývá prostěradlo okrouhlé. Vezou-li nevěstu do domu ženichova, obloží jimi všechny povozy. Na moderních evropských kočárech a liakrech se to dost komicky vyjímá. Jedou-li chlapi slavnostně k obřizce, skvějí se drahocenná prostěradla nejen na sedle, nýbrž i na hřbetě i na jiném ještě místě koně neb osla jízdného. A nesou-li nepožtuka k hrobu, kladou na rakovinu přikrytku také jedno z nejkrásnějších zlatých a aksamitových prostěradel.

Almáarkové přistěnky nahrazují veškeren nábytek komnat, neboť divany, skládající se z nízkého, sotva pět vysokého stupínku, který po případě bývá nahrazen zvýšenou kamennou podlahou přistěnků, potom z prošívaných, na tři prsty tlusté podložky, kobereců a měkkých, drobných podušek, nelze pokládati v našem slova smyslu za nábytek.

Svetozor XXIX, 148

STREDNÍ SKUPINA ORAVSKÉ
Z OPONY MĚSTSKÉHO DIVADLA KRAKOVSKÉHO
MALBY HENRYKA SIEMIADZKÉHO.

